

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELTÉSI ÁR egynegyed évre:
 Házhoz szállítva 1.50 Pengő
 Vidékre póstár: 1.80 Pengő
 Külföldre egy évre 3 dollár (50 szokol).

Megjelenik minden vasárnap.
 Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.
 Telefon-szám 28.

Fyllitár sora 32 fillér
 Hirdetések millimétersorban 6 fillér.
 számítottak.

A világ ura.

A világháború legmesszebbmenő következménye bizonyára az, hogy a világ vagyonának nagyrésze Amerikában halmozódott össze. Az Egyesült Államoknak a háborúba való beavatkozása igazán az utolsó pillanatban döntötte el a hadiszerencse forgandó mérlegét az antant hatalmak oldalára, de a hivatalos hadüzenetig is pénzzel és municióval támogatta az Unió későbbi szövetségeseit. Amikor azután a győzelem eredményeinek nyugtatására került a sor, Amerika kivonta magát a történelmi felelősség vállalásából, holott a világháború utolsó két esztendeje éppen Wilson elnök 14 pontjának jegyében zajlott le és megelégedett azzal, hogy főkönyvébe iktassa azokat a kötelezettségeket, amelyekbe Európának belekerült a háború és amelyeket végeredményben két emberöltő hosszág az újvilág számára kell leírásztatnia. A jóvátételi kérdés és ezzel kapcsolatban az ideiglenes megszállás alatt levő német területek kiürítése körüli bonyodalmakat éppen az a körülmény okozza, hogy a győztes hatalmak szívesen engednének már a hadisarcból, hogy a további surlódásoknak elejét vegyék, de nem tehetik, mert viszont az ő háborús tartozásaikból az Egyesült Államok kormányára nem hajlandó egy vörös centet sem elengedni, hanem könyörtelenül ragaszkodik a teljes összeg kifizetéséhez.

Most terjesztette be az Egyesült Államok lelépő elnöke, Coolidge a kongresszus elé az Unió 1929. évi költségvetését, amely európai fül számára szinte horribilis és elképzelhetetlen számadatokkal dobálódik és abban kulminál, hogy a főösszeg 60 és félmillió dollár lesz, viszont a kongresszus által készített eredeti tervezet szerint a bevételekből további 60 milliót be lehetett volna venni, ha az elnök, — akinek jogköre tágasabb akárhány monarchánál — jogával élve nem veszi revízió alá e tételleket. Ha sorra vesszük az egyes reszortokat, azonnal szemünkbe ötlük, hogy legnagyobb összeggel a honvédelmi tárca tételei emelkedtek és rögtön utána a haditengerészeté. Nem kell rosszmájúaknak lennünk, hogy kapásból

rámutassunk arra az ellentmondásra, amely az Unió kormányának hangosan kiáltott békepolitikája és más oldalról nem is titkolt fegyverkezése közt fennáll. Amikor közel 700 millió dollárt irányoz elő a költségvetés a szárazföldi, légi és tengeri haderők fenntartására és fejlesztésére egy olyan államban, ahol még csak az általános hadkötelezettség sincs bevezetve, minden kommentárnál ékebben beszélnek a számok és minden kritikánál gyilkosabban cáfolják azt a látszólagos békeakaratot, amelynek jegyében született meg a Kellogg-paktum és amelynek égíse alatt lenne hivatva kialakulni a világ összes nemzeteinek békeszövetsége is.

A politika és a diplomácia mindig kétszínű játék volt, ahol embermilliók bőréről és jóvdjéről döntöttek azok tudta és megkérdése nélkül. A világháború gyászos pusztításai mellett pozitív vívmányként könyveltük el azt a tényt, hogy a béke a legyőzötteket ért vérvesszeségen kívül azzal az egyetlen nyereséggel járt, hogy a titkos diplomáciának mindörökké befellegzett. Tévedtünk. A diplomácia ma is ugyanugy hinti a port az idealista emberiség szemébe, mint ezelőtt, legföljebb azzal a megszorítással, hogy nem ölti magára a titokzatosság szemérmes leplét, hanem amíg egyik kezével a béke mellett handabandázik, a másik keze ott van a trezoron, amelynek kincseiből fogja felszerelni az új, minden eddiginél borzalmasabb háború emberirtó, gyilkos hadiszerkezékeit.

Jurisich várában tanítóképző.

Köszeg, város nemes tanácsa 1928. nov. 27-i ülésén elhatározta, hogy a várat megveszi és átengedi az állami tanítóképző intézet részére. Különös érzések töltik el lelkemet, amikor ezt olvasom.

Köszeg vára a köszegieké!
 Van ennél logikusabbnak, természetesebbnek látszó dolog?
 Nincs!
 És mégis 400 hosszú esztendőnek kellett elteltie a vár vitéz védelme óta, hogy a vár a

városé legyen; azé a városé, amelynek polgárai hosszú évszázadokon keresztül életükkel és vérékkel védtek e várnak falait. Akik 400 évvel ezelőtt a vár falainak védelmében mindenüket kockára téve megállították és megtörték a feltartóztatatlanul előre hömpölygő óriási pogány török sereget, mely elsöpörni készült egész Európát és a kereszténységet.

Jurisich és vitézei vaspáncélba öltözve, karddal a kezükben várták, fogadták és verték meg a magyar haza és király ellenségét. Véres fejvel menekült a pogány a magyar vitézség és hősiesség önfeláldozás e bevehetetlen, minden ostromot visszaverő bástyája alól, megtanulva azt, hogy a magyar tudja mindenét, ha kell életét is feláldozni hazájáért.

Nem küzdöttek hiába!
 A magyarok hazája élt és virágzott 400 éven át hősi küzdelmük után.

A XX. században élünk a nagy világegés és Trianon után.

Hazánkat megcsönkítették, kirabolták, sárba-tiporták. — mint 400 évvel ezelőtt. Küzd, szenved, áldoz most is minden itt élő magyar, hogy el ne nyelje maradék hazáját ellenségeinek mindenfelől feléje hömpölygő áradata. Elkéseredett, végsőkig menő kegyetlen küzdelem folyik ellenünk a modern kor új fegyvereivel. De a magyar állja az ostromot most is sziklaszilárdan, harcol száz ellenség ezerféle fegyverével szemben. És szegényen, kiraboltan, megcsönkítottan sem adja fel a harcot. Nem lankad, nem csügged, hanem kitart, marad a helyén, amíg egy magyar él és mozog; mint 400 évvel ezelőtt, mert mindnyájunk hite az, hogy e munka nem lesz hiabavaló.

Köszeg városa és Jurisich vára ismét végvár lett. Új katonák vonulnak a vár ódon falai közé, a kor követelményeinek megfelelő katonák modern fegyverekkel. A vár új kapitánya nem páncélban és karddal vaskeptyüs kezében várja az ellenséget, katonái sem fegyverforgatással készülnek a nagy küzdelemre, mégis harcosok ők

És bocsásd meg a mi vétkeinket...

Irta: ADÁMCSAK GABOR. (Vége.)

Darilleux, a párisi kefekötő, kifogyhatatlan örömmel mutogatta ismerőseinek a kegyelmes asszony saját írású levelét, amelyben tudatta vele, hogy leányát, Mariannát, — mint azt egykor megígérte, — férjhez adta, s hogy férjének bükköshalmi birtokán olyan állást adott, hogy Marianna jóvőjét illetőleg semmi aggodalomra nincsen oka.

Ettől kezdve a párisi kefekötő egyre nyugtalanabb lett, egyre lázasabban készülődött gyermekei látogatására; amire azután végre eljutott: a bükköshalmi birtokon már egy rőmbölyü arcú, kékszemű kis emberkét, mint unokát mutattak be az örömtől könnyező párisi kefekötőnek.

Amióta a kegyelmes asszony bükköshalmi birtoka a földtekén áll, azóta ott soha senki nem örült úgy az életnek, mint Juhász Demeter feleségével és apjukkal, a párisi kefekötővel. Demeter még napok múltán is könnyes szemekkel ismételtette:

— Apám... édesapám... édes jó apám!..

És mindannyiszor melegen átölelte, magához szorongatta. S mindannyiszor a rajongó szeretet legősziatebb hangján mondogatta el, hogy mily jól esik ezt a szót mondania, amit életében ő soha senkinek nem mondott eddig.

Nem mondhatott, mert hiszen még nagyon beszéltlen, nagyon apró öntudatlan emberke volt, amikor a végtét elragadta bűncsejje mellől az apát. Ő nem mondhatta: őt nem is tanították erre.

A bükköshalmi pusztán most még az idő kereké is kétszeres gyorsasággal forgott s addig forgott, hogy az édesapának, — fájó szívvel ugyan, — mégis bucsuznia kellett. Bucsuzásakor azonban övére borult a könnyes zokogással zokogta:

— Ha Isten megengedi, öreg napjaimat itt fogom eltölteni. Itt a magyar Alföldön, a bükköshalmi pusztán, ahol minden oly csodálatosan szép és muzsikáló, ahol naponta a kakasok esodás szimfóniájával kezdődik el az élet s alkonyatkor pedig a magyar nőta édes busan zengő melódijára cirógatja a fáradt lelkeket. Ha Isten megengedi, öreg napjaimat itt fogom eltölteni!..

Az élet nyugodalmas folyásába azonban beleváradott a reményeket összeromboló és halálosan kétségbejítő világháború szele. Ramóntyelen fájó szomorúsággal fojtak a szenvedések könnyforrásai, amikor Demetert is, az orosz harcteret kapott sebeitől felgyógyultan a déli harcterre újból beosztották. Demeter itt is kitüntetésre méltó bátorsággal harcolt. Nem egyszer önként vállalkozott a legnehézebb hirteljeszolgálatokra is. Bátor és ügyes szolgálataival

tisztjei előtt is kedvelté, ismertté vált és így kapta most a megbízást, hogy önként vállalkozó három emberrel: előre.

Az idő már jóval éjjel utánra járt. Itt ott a közeli tanyákon kutyavonítás, artikulátlan emberi hangok rezdültek bele a hajnali pirkadásba, amikor Demeter három emberével a hangok irányában kuszott előre, lassan, óvatosan, árokban, bokrok között.

Már jói előre jutottak, amikor egyik ember suttogva megszólalt:

— Örmester ur!... látja-e?... ott a vastag fától jobbra, mintha mozognának?

— Látom! — szólt Demeter, — majd mindjárt megtudjuk, vannak-e sokan?

Lebuzdítottak. Percokig csendben figyelték a fa melléti mozgást, majd Demeter nyugodtan célba vette és odalélt.

Nem voltak sokan, csak hárman voltak és riadtan futottak három felé.

— Tűzelj!... Levenni őket! — suttogta Demeter, — nehogy hírül vigyék, hogy itt vagyunk.

Tűzeltek. A menekülő alakok élettelenül omlottak össze.

Demeter embereivel most mozdulatlanul figyelt tovább, vajjon nem lesz-e a mozgásnak valamilyen folytatása? Nem. Sokáig semmi nem.

Nagyon sikerült, kedves Mikulás-estet rendeztek szerdán este 8 órai kezdettel a helybeli ág. hitv. ev. leányliceum bentlakó növendékei. A változatos műsort Nagy Ilus VIII. o. t. nyitotta meg az ez alkalomra irt, minden részletében találó prólógjával. Ezt követte Léderer Nelly VIII. o. t. zongoraszáma: Leber Stock und Stein; majd Fazekas Elvira III. o. t. Storm: „Knecht Ruprecht“ című költeményét adta elő német nyelven. Tarkította a műsort Reif Hilde VI. o. t., aki bájos szopránhangon két műdalt adott elő. Ezután egy nagyon mulattató Mikulás-jelenet került sorra, amelyet ugyancsak Nagy Ilus VIII. o. t. állított össze az iskolai és az internátusi élet vidám mozzanataiból. Főleg az alsóbb osztálybeliek játszották, akik közül egy csintalan II. osztályos vitte a szót. Itt a növendékek tulajdonképpen önmagukat játszották nagy humorral és természetességgel. A közönség és a szereplők egyaránt mulattak az igazán ügyes és szellemes jeleneten. Derűt keltett Endrődi Sándor „Krampfalvi Krampuszék“ című költeménye, amelyet Altmann Boriska V. o. t. adott elő. Majd Sebestyén Edith VI. o. t. játszotta el nagyon hatásosan Schubert „Valse noble“-ját. Bájosak voltak „Der blaue Stern“ című megjelensített költemény kis szereplői, akik közül Kovács Mancsi II. o. mondta el ügyesen a szöveget. A műsort négy sudár krampusz és négy angyal táncra Mikulás körül fejezte be, amely nagy sikert aratott. Kapi Béla ev. püspök, aki éppen a napokban meglátogatta az intézetet, szintén hallgatta a változatos műsort. A siker érdekében nagy tevékenységet fejtettek ki dr. Schmidt Gizella, Sturzenegger Minna és Graf Hilde tanárnők.

A közégi Ev. Jótékony Nőegyesület ezúton is közli jövedélivel, hogy felszólítása nem a kívánt eredménnyel járt s így sajnos azon helyzet előtt áll, hogy nagyszámu könyvradományaira szorulóknak ilyképen nem tud segítségére sietni. Később áll már karácsony és az éhezők hiába várják a segítyt. Ezen szomorú tényen segítendő, most azon terv született meg, hogy a hiányzó összegeket egy teastély keretén belül szerzi meg. Kultúreladás vezet majd be a 16 án rendezendő estélyt, előadással, vetített képekkel, ének- és zeneszámokkal. Együttal karácsonyi vásárt is rendeznek, kézimunka vásárral, karácsonyi csomagok árusításával és cukrázdával. A Nőegyesület ezúton is felkéri mindenkit, támogassa nemes akcióját, hogy e nehéz pénzügyi helyzet ellenére is, ezévből is sok gondterhes arcra rálophassa az öröm fényét.

Akar ön kellemes meglepetést szerezni szeretetteinek? Akarja, hogy ez a meglepetés ne kerüljön önnek sokba? Akkor vegyen jótékony célú állami sorsjegyet egész 2, fél pedig 1 pengő s könnyen meg lehet, hogy ezzel az ajándékkal egész családjának jövőjét biztosítja.

— A legközelebbi országos vásár Kőszegen december 17-én, jövő hétfőn lesz megtartva.

A korcsolyapályát az idén a Kőszegi Sport Egyesület veszi házikézelésbe. Már megtörténtek az intézkedések, hogy a kedvező időjárás beálltával a pályát fel lehessen önteni.

Vett már jótékony célú állami sorsjegyet? Siessen, mert ez az utolsó hét!

A húzást december 15-én feltétlenül megtartják!

Főnyeremény 30.000 pengő.

■ Nyeremények: 15.000 P, 10.000 P, 5.000 P, 2.500 P, 2.000 P, 3 drb. 1.000 P, stb. stb. melyek mind készpénzben fizettetnek ki.

Kapható minden bank- és sorsjátéküzletben, dohanytőzsdében, postahivatalban stb. a Szekesfővárosi Pénzügyigazgatóságnál, Budapest, V., Szalay-u. 10.

Városi tanácsülés. A szerdai városi tanácsülésen a folyó ügyek elintézése után, több nagyfontosságú ügyben történt értekezés és állásfoglalás. Elhatározta a városi tanács, hogy a járásbíróság építése ügyében újból sürgető felterjesztést intéz az igazságügyi minisztériumhoz. A polgármester referált az állami tanítóképző ügyéről abból az alkalomból, hogy a miniszteri bizottság múlt szombaton megtekintette a hercegi várat, mely a tanítóképző elhelyezése céljából jött kombinációba. Jelentette, hogy a bizottság szívesen fogadta a tervet és hogy magának a kultuszminiszternek is igen tetszik az idea. Egyelőre a kultuszminisztériumban kidolgozzák a megfelelő programot és építési tervet, ami azután a város közgyűlésére elő kerül elfogadás végett. Igen természetes, hogy ezzel egyidejűleg az átalakítási költségek is megállapítást nyernek. Egyelőre tehát az előmunkálatokkal van elfoglalva a műszaki osztály, mely munkálatok előreláthatólag még e hónapban elkészülnek. Szóba került a tanácsülésen a barakkokban uralkodó rendellenes állapot is, mit jórészt a lakók maguk teremtenek meg, miért is a tanács intézkedett, hogy a lakók rendre szoríttassanak. Szükségessé véli a tanács egy jóvívőzű kútnak a felállítását a barakkokban, amit a tavasszal eszközölni is fog. Tárgyalta a tanács a helybeli Posztó- és Nemezgyár ügyét is. Kifogás tárgyát képezte azon körülmény, hogy az utóbbi időben a Nemezgyár festékanyaga nagyobb mennyiségben kerül a Gyöngyös patak vizében, miért is az eljárás a gyár ellen megindítják. Bejelentette az erdőmester, hogy a földművelésügyi kormány engedélyezte az alomszedést a városi erdőben, de csak az utakon, árkokban és nyiladékokban. A gyűjtési engedélyt a tanács a napokban kiadja. Néhány iparügyet is intézett el azután a tanács. Özv. Tompeck Józsefné és Markovits Franciskának gyümölcs- és főzelékkereskedésre adott kicsinyben és nagyban engedélyt. Hozzájárult a tanács ahhoz is, hogy Seper Imréné sz. Jó Mária kávéházát a Kirchknopf-féle házba helyezhesse át, ahol az igényeknek megfelelő elhelyezkedést is talál a kávéház.

Hirdetmény. A közégi róm. kath. hitközség képviselőtestületének megbízatása f. év december hó 31-én lejár, s ez okból a hitközség tanácsa az új választásra határidőül: 1928 évi december hó 16 ik napját tűzte ki. A választás e napon az elemi fiu iskola V.-VI. oszt. tantermében (földszint balra) reggel 8 órától délután 4 óráig egyfolytában tart. Választó minden hitközségi tag aki a névjegyzékbe fel van véve és a hitközség terheibez hozzájárul. Névjegyzék a titkárnál és a pénztárosnál betekinthető. Választható minden hitközségi tag ha egyházi fenyték alatt nem áll, s az egyház vagy állam által tiltott társulatnak nem tagja és aki legalább félévi járulékat már lefizette. A félévnél tovább hatralékban maradt tag jogai szünetelnek. Személyesen kell szavazni kivéve igazolt távol levőt, vagy beteget, akikét tanuval látmozott meghatalmazással az általa megnevezett nagykoru családtaggal gyakoroltatja szavazatát, de egy meghatalmazásnál többet senki sem vállalhat. Nährer Mátyás a hitközség elnöke.

A vivő-tanfolyamon szerdán, 12 én délután 5 órakor némcak a kezdők, hanem a haladóké is annál inkább pontosan megjelenjenek, mert a rendelt vivőfelszerelés is ekkor kerül kiosztásra. Akik szerdán előzetes bejelentés nélkül távol maradnak, azokat a tanfolyamtól visszafelvetettek tekinti a vezetőség.

Mindenki nézze meg fiókjában, hogy van-e ujévre elegendő névjegye és ha nincs, akkor rendelje meg Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszegen.

Ismeretterjesztő előadások Kőszegen. Amint értesültünk, városunkban a népművelési bizottság ezévből is előadásokat tart és pedig szakszerű előadásokat hétfőn este az Ipartestület helyiségében iparosok részére, pénteken este a Gazdakör helyiségében gazdák részére. Vegyes tárgyú előadásokat a kath. és evang. legényeknek, leányoknak, még pedig kedden az evang. ifjúsági egyesület helyiségében, szerdán a kath. legényegylet helyiségében. A kath. Kör tagjai részére alkalmas időben a gimnázium nagytermében tartanak előadásokat. Az előadások érdekességét fokozza a gyakran tartott vetített képes felolvasások. Erre a célra a kath. elemi iskola igazgatósága átengedte kitűnő vetítő készülékét. Az előadások ingyenesek. Az egyes körök és egyletek vendéget szívesen látnak.

A pápa aranymiseje. December 20 án kezdődnek meg a Vatikánban a XI. Pius pápa aranymisejének jubileumának ünnepségei. Az ünnepségek hosszú sorozatát a pápa miseje nyitja meg. Az ünnepségek második napján nyitják meg az új Lombardi szemináriumot az Esquilló-dombon.

Mozihírek. A Szinpártoló Egyesület révén mindenki, tehát nemcsak a kaphatnak kedvezményes mozi jegyeket. Saját zsebének ellensége, aki nem kapcsolódik be ezen akcióba, mert a 20% os kedvezmény révén egy egy család egész szép összeget takarít meg havonta. S ki ne akarná, hogy kényelmes ülőhelyeken szép új moziiban nézhesse a jó műsort, pedig ez a végcél. Pénzt takarít meg, jó műsort kap és siettetti az új mozi felépítését, tehát siessen és jelentkezzen a kedvezményes mozijegyekért. Mozijegyeket igényelni a Szinpártoló Egyesület titkárnál vagy pénztárosánál lehet. Bejelentéseket a mozi pénztáránál is lehet adni. Bármilyen felvilágosítással az akciót illetőleg vitéz Szabadváry Ferenc szolgál. Szombaton a legnagyobb sikert elért filmek egyike, a „Cirkusz“ meggy felemelt belyárral (délután 1/4 órakor csak az ifjúság részére mérsékelt helyáru előadás). Ezt a filmet mindenkinek meg kellene néznie. Chaplin e filmben művészetet adott, a lelket öntötte bele. Elmés, mély és tökéletes moziarab, amelyet egy zseniális író alkotott, rendezett és játszott: Chaplin. Vasárnap, 9-én Henny Porten hívei láthatják őt ismét „Henny Porten válópera“ című darabban. Szerdán, 12 én „Párbaj az Operabálon“, egy Joe May-film megy. A márka biztosítja az elsőrangúságot. Minden benne van, ami a jó film kelléke, jól játszó és szép színészek, hibátlan rendezés, érdekes mese, jól felépített izgalmas jelenetek, pompás háttér.

Az öngyilkos Bósz házaspár meghalt. Az asszony 1 én délután, a férj 3-án este. Szerdán volt a temetés, amely botránnyal végződött, mire az a körülmény adott okot, hogy az asszonyt szerdán délelőtt elföldelték minden ezertartás nélkül, a férfit pedig délután temették el a rendes szertartás mellett. Ez a megkülönböztetés bizonyítékok hiányában minden jogalapot nélkülöz s úgy ez, mint az asszony vallásosságának köztudatbajutása idézte elő a jelenlevők közös és jogos felháborodását. Mint értesültünk, hatósági intézkedések lesznek folyamatba téve az ügy tisztázása céljából.

Helyreigazítás. Multheti számunkban megjelent egy köszönetnyilvánítás a hirdetési oldalon, melyben a megrendelő téves bemondása alapján Kern Nándor elhunyt neve helyett annak vejének neve került bele. Tehát Kern Nándor az elhunyt és nem Paár István.

A kismartoni községi tanács kimondotta, hogy feloszlik. Ez a határozat összefüggésben áll azzal, hogy annak idején Koller polgármester ellen, aki a proletárdiktatura alatt is vezetőszerpet játszott bizalmatlansági indítványt tettek.

Az **első** európai

automobil, melynek ára **csökkent** eddigi felülmulhatatlanul kiváló tulajdonságai pedig

növekedtek.

Modern, tartós, felszerelése tökéletes.

Mercedes-Benz
Automobil Rt.

Budapest IV., Váci-uca 24.

Telefon: Automata 870-16 és 870-51.

